

Szerkesztői előszó

Doktorandusz éveim alatt több ízben volt lehetőségem olyan konferenciákon részt venni, amelyeket kifejezetten fiatal teológusoknak vagy vallástudománnyal foglalkozó hallgatóknak szerveztek. A szokásos izgalmon túl egyre-másra a csodálat érzése töltött el ezeken az alkalmakon, amikor egy-egy szünetben végigpásztázva a hol kisebb, hol nagyobb tömeget, mindig hálával gondoltam arra, hogy ennyi fiatal és tetterre kész gondolkodó erőt, időt és energiát fordít egy-egy számára kedves teológiai vagy vallási kérdés és jelenség közelebbi tanulmányozására. A teológia mindig csodálatos szenvedély, de van valami különös és hozzáadott értéke annak, amikor ez a szenvedély valakit életútjának első felében ragad meg. Nem csak azért, mert mindenkor tapasztalat szerint az intellektuális megérintettség és az ennek engedelmeskedő elmélyült kutatás nem feltétlenül tömegjelenség a fiatalabb generációk körében, hanem azért is, mert az olyan speciális tudományterület, mint a teológia, nem minden esetben kecsegtet konkrét, receptre felírható válaszokkal és megoldásokkal az egyén vagy a közösség problémáira (az anyagi gyarapodásról vagy a „piaci” elhelyezkedés előnyeiről már nem is beszélve). A nyílt napok alkalmával vagy középiskolai kiszállásokon, amikor előkerül a kérdés a különféle pályaorientációs előadások közben, hogy miért érdemes a teológiát választani továbbtanulási opcióként, egyre-másra csak azt tudjuk ilyenkor elmondani, amit a Példabeszédek helyez a bölcsességet hallgató fiatal szívére: „Tartsd meg parancsolataimat, hogy élj, tanításomat őrizd, mint a szemed fényét!” (Péld 7,2). A teológia mint az Isten kijelentését értelmező módszeres tudomány a szó legtágabb értelmében véve élettudomány, hiszen az emberi élet és egzisztencia egészét kívánja átfogni. A teológia a „hogyan élj” legtágabb célját kívánja meg megvalósítani, amelyben a szenvedélyes keresés néha sokkal fontosabb és elmélyültebb, mint a készen kínálgató válaszok visszaadása. Ha úgy vesszük, a fiatal teológus lényegében ennek a felszólításnak enged, amikor saját érdeklődésének megfelelően közelít a teológia nagy kérdéseihöz.

A 2025-ös évet a Magyarországi Református Egyház az Ifjúság évévé nyilvánította azzal a céllal, hogy a fiatalok életének megújulására és a gyülekezetek ifjúsági munkájának erősítésére hívják fel a tágabb egyházi közösség figyelmét. Miközben sokféle módon került az érdeklődés középpontjába a fiatal generációk jelenlegi helyzetének és állapotának a tárgyalása, valamint a feljük és köztük végzett missziói munka módszere, talán kevesebb szó esett azokról az ifjú teológusokról, akik a gyakorlati egyházépítő munkán túl a teológiai tudomány művelőiként is elhívatott szolgálatot teljesítenek. Ennek fényében külön örömdetesnek tartjuk, hogy a Sárospataki Református Hittudományi Egyetem teológushallgatóinak kezdeményezésére egy házi konferencia megrendezésére került sor 2025. április 4-én és 5-én I. *Pataki disputa* néven, amelynek kifejezetten az volt a célja, hogy a résztvevő egyetemi hallgatók betekintést nyerjenek azokba a témákba, amelyek aktuális módon meghatározzák a hazai és a nemzetközi teológiát. A szervező hallgatók – Gönczy Ákos és Sipos-Vizaknai Ábel – kifejezetten azt szerették volna elérni, hogy fiatal pályatársaik együtt gondolkozzanak és beszélgessenek

az előadások témáiról és az azokból kiinduló felvetésekről. Mindehhez gazdag anyagot szolgáltatnak azok a szintén fiatal teológushallgatók és doktoranduszok, akik saját kutatásuk témájának egy-egy szeletét tarták a hallgatóság elé, és a különféle teológiai diszciplínák széles forrásvidékéről adták elő saját felfedezéseik tanulságait.

A *Sárospataki Füzetek* jelenlegi számának tanulmányai között a konferencián elhangzott előadások közül négy szerkesztett változata is helyet kapott. Angyal-Cseke Csaba írásában a Kurt Ihlenfeld német író és evangélikus lelkész *Wintergewitter* című regényéből vett részletekkel kalauzol el bennünket a homiletika nagy kérdései felé. Kányádi György színházi koreográfus-rendező Jób történetét tragédiaként olvassa újra, és arra a kérdésre keresi a választ, milyen új motívumokat fedezhetünk fel ennek a tragikus szenvedőnek az alakjában a színészi karakteralkotás szemüvegén keresztül. Rózsa Dávid lelképásztor és doktorandusz a lelkigondozás gyakorlatának egyik kevésbé reflektált módszertani problémájára világít rá, nevezetesen arra, hogy miként befolyásolja vagy torzítja a személyes érintettség és élettörténet a lelkigondozó munkáját és teológiai tudományos kutatását. Végül Veres Ábel izgalmas kísérletet tesz arra, hogy teológiai oldalról Kálvin és Barth, filozófiai oldalról pedig Deleuze és Guattari meglátásait állítsa párbeszédbe azzal a céllal, hogy az *accommodatio* elvének teológiai-hermeneutikai fontosságát kiemelve. Az I. Pataki disputa előadásain túl a számban helyet kapott még Bíró Endre egyháztörténeti írása, amelyben aprólékosan és lebilincselően ismerteti Molnár János 19. századi nagyzerindi református lelképásztor életútját, illetve Simon Döme András lelképásztor és doktorandusz a második korinthusi levél bevezetéstani kérdéseit tárgyaló tanulmánya, majd Jenei Péter vallásánár, teológus-lelképásztor szakos hallgató írása, amelyben a József-történetek egyik epizódját elemzi az ókori vendégszeretet szokásainak fényében.

A tanulmányokon kívül örömmel ajánljuk az Olvasó figyelmébe Füsti-Molnár Szilveszter főiskolai tanár prédikációját. Az *Idővonal* rovatban pedig Kovács Áron közlésében Nagy Barna professzor megnyitó beszédét olvashatjuk, amelyet a Mátyás Ernő-kiállításon mondott el 1951. májusában, tartalmában pedig egy személyes, bensőséges – mondhatjuk: baráti – életútismertetést valósít meg. A *Szemlő*ben ezúttal több, a közelmúltban a katekhetika, a liturgika vagy éppen az irodalomtudomány és helytörténet témaköreiben megjelent érdekfeszítő könyv ismertetése található lényeglátó recenziaseink tollából. Az írások mellett a számban Csetneki József képei is felkelthetik figyelmünket. A képzőművész és tanár több szálon is kötődik Sárospatakhoz és egyetemünkhöz: az ART ÉRT Művészeti Iskola és Óvoda vezetőjeként és a pataki értelmiségi élet meghatározó szereplőjeként, emellett pedig a református közösségszervező mesterszakunk jelenlegi hallgatójaként. Ezúton köszönjük neki, hogy ezekkel a megkapó alkotásokkal is gazdagította lapszámunkat.

Bízunk benne, hogy a *Sárospataki Füzetek* jelen száma a maga egészében, a szerzők kutatásától és írásától, a szerkesztési folyamatokon keresztül el egészen az olvasói befogadásig a maga szerény módján hozzájárulhat ahhoz, hogy a teológia – generációktól függetlenül – az élet szolgálatává váljon és az is maradjon!

Homoki Gyula